

MIA SEPPÄLÄ

IDENTITEETTIPAJA / videoinstallaatio

Galleria Rajatila 5.1.2019 - 22.1.2019

www.rajataide.fi

Kohdistin huomioni lompakon sisältämien etukorttien alta pilkottavaan klassikkoon: Kela-korttiin. Sitä voitaneen pitää eräänlaisena suomalaisen identiteetin, ja siihen kytkeytyvän sosiaaliturvan muovisena symbolina. Kulttuurimme monipuolistuminen antaa aiheen osallistua keskusteluun, joka koskettelee muualta saapuneiden kansalaisoikeuksia ja velvollisuuksia yhteiskuntaamme kohtaan. Kun maahanmuuttajan tilanne on ratkaistu, hänet on todettu kuuluvaksi suomalaisen sosiaaliturvan piiriin. Kaiken kruunaa henkilökohtainen Kela-kortti, joka heijastaa laminoidun impression järjestelmämme tasa-arvoisuuteen pyrkivästä tavasta kohdella kansalaisiaan. Teokseni käsittelee kansallisen identiteetin monipuolistumista absurdin näkökulmasta.

Suljetun tilan käsitteitä ovat keskittäminen, ajan ja tilan järjesteleminen sekä tuottavan voiman luominen näissä puitteissa. Nykyisessä jälkiteollisen yhteiskunnan systeemissä, ja sen perinteisissä suljetuissa tiloissa - kuten sairaala, vankila, koulu, työpaikka - vallitsee kaikkialle ulottuva kontrolli ja valvonta. Kontrolliyhteiskunnat (sociétés de contrôle) ovat syrjäyttämässä kuriyhteiskunnat. Tässä säätelyssä keskeistä on tietynlaisen ilmapiirin ylläpitäminen, pumppaamalla siihen elinvoimaa haasteilla, kilpailukyvyllä ja ryhmätyöllä. Aiemmin nämä suljetut instituutiot olivat muotteja, joissa niihin joutuneelle ihmiselle valettiin määrätty identiteetti. Nyt ne vain mukauttavat ja versioivat yksilöitä ja heidän tekojaan ja yksilön tasolla asiakas on korvannut koululaisen, sairaan tai vangin. Nyt myytävänä on palveluja, ei pelkkiä tavaroita. Galleria Rajatilan alakertaan perustamani "Identiteettipaja" kutsuu kansalaisia käyttämään palvelua, jonka avulla on mahdollista saada omakseen nykyhetken ponnistuksiin räätälöity Hela-kortti. Palvelu on joiltain osin turhia toiveita herättävää, turhauttavaa ikuisen yrittämisen demonstraatiota, mutta sen ansioksi on kuitenkin luettava yksilöllisen kokemuksen mukana tulevat mielleyhtymät, jotka ovat omiaan nostattamaan toiveikkuutta. Taiteen keinot voivat kyllä merkitä uusia vapauksia, mutta samalla myös osallistumista teoksen sisäisiin kontrollimekanismeihin, joissa ei ole mitään kadehdittavaa suhteessa internoinnin kovempiin muotoihin. Tässä allegoriassa pistäytyvällä ei ole aihetta pelkoon eikä toivoon. On etsittävä uusia keinoja selviytyä.